

*Kelava, Polona (ur.):*

## NEFORMALNO UČENJE? KAJ PA JE TO?

*Ljubljana, Pedagoški inštitut, 2013*

Publikacija *Neformalno učenje? Kaj pa je to?* je znanstvena monografija, ki predstavlja neformalno učenje z vidika več znanstvenih disciplin. Avtorji prispevkov Polona Kelava, Tadej Vidmar, Janez Kolenc Gregorič, Taja Kramberger, Bojan Žalec, Drago B. Rotar, Petra Javrh, Helena Žnidarič, Barbara Kunčič Krapež in Marko Radovan tako področje obravnavajo z vidika antropologije, sociologije, pedagogike in andragogike ter filozofije. Monografija o neformalnem učenju je sicer eden izmed rezultatov temeljnega raziskovalnega projekta Pedagoškega inštituta z naslovom *Antropološki vidiki neformalnega pridobivanja znanj* (2011–2014), ki ga je vodil žal danes pokojni dr. Janez Kolenc Gregorič, po njegovi smrti pa je vodstvo projekta prevzel dr. Igor Ž. Žagar.

Uvodni članek začne z zgodovinskim pregledom o neformalno pridobljenem znanju od antike do 16. stoletja. V njem avtor opredeli temeljne koncepte, ki so uporabljeni v monografiji, in poda kritičen pogled na sodoben razvoj vseživljenjskega učenja. Nekatere izmed konceptov opredelijo tudi drugi avtorji, kar ni moteče, saj je pomembno, da so predstavljeni različni pogledi na temeljne koncepte.

V nadaljevanju je predstavljen emancipatorni potencial neformalnega izobraževanja in učenja, kjer so med drugim opisani družbena razmerja od Parsonsa dalje, prispevek kritične teorije k transformativnemu dojemanju izobraževanja, kooperativnost in vzajemno učinkovanje subjektivacije in objektivacije ter emancipacijska vloga šole.

Tretji del monografije obravnava dialoško razsežnost neformalnega učenja. Omenjena so naslednja določila učenja: medkulturno učenje, družbena teorija učenja, situacijsko učenje.

Sledi članek, ki se osredotoča na priložnostno pridobljena znanja (v tem poglavju in tudi sicer v monografiji pogosto označena kot informalno pridobljena znanja).

Naslednja avtorica piše o antiintelektualizmu, obravnava ga med drugim tudi v razmerju do formalno in neformalno pridobljenih znanj. Avtorica šestega članka se posveča kariernemu razvoju in pomenu učiteljeve profesionalne odličnosti v neformalnem izobraževanju. Zanima jo, kaj vpliva na poklicno odločitev učitelja, kdo dela na področju izobraževanja odraslih.

Posebna vrednost znanstvene monografije so tudi zadnja poglavja o priznavanju neformalno in priložnostno pridobljenih znanj. To so teme, ki jih že nekaj let poudarjajo

Evropska komisija in številni znanstveniki, pa jim pri nas in tudi drugje po svetu še vedno namenjam (pre)malo pozornosti. Tudi v prihodnosti bo ta tema v ospredju, zato knjiga *Neformalno učenje? Kaj pa je to?* zapolnjuje vrzel na tem področju. Poglavlja o priznavanju neformalno in priložnostno pridobljenih znanj prinašajo naslednje teme: ustvarjanje novih priložnosti za učenje – priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenih poklicnih in strokovnih znanj, slovenske težave pri navedenem priznavanju ter neformalno pridobljeno znanje in njegovo priznavanje v predpisih in priporočilih.

Kot smo ugotovili v mednarodni raziskavi Bell – o učinkih neformalnega izobraževanja, ki smo jo izvajali na Andragoškem centru Slovenije in devetih drugih državah – v svetu primanjkuje raziskav na področju neformalnega izobraževanja in učenja, več pozornosti se namenja formalnemu izobraževanju, pa čeprav ima neformalno izobraževanje veliko pozitivnih učinkov na posameznika in družbo, kot so pokazali tudi rezultati raziskave Bell. Znanstvena monografija *Neformalno učenje? Kaj pa je to?* prinaša pomembne razprave, povezane s proučevanjem neformalnega izobraževanja, in upamo, da bo spodbudila nadaljnje raziskave na tem področju.

*Natalija Vrečer*